

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ТА РОЗВИТКУ СУБ'ЄКТІВ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Матеріали V Всеукраїнської наукової електронної
конференції з міжнародною участю
(м. Київ, 29 жовтня 2021р., Україна)*

Київ 2022

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
І СПОРТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я, ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА ТУРИЗМУ
КАФЕДРА ПСИХОЛОГІЇ І ПЕДАГОГІКИ**

**Актуальні проблеми
психолого-педагогічного супроводу та
розвитку суб'єктів спортивної діяльності**

**МАТЕРІАЛИ V ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
(м. Київ, 28 жовтня 2022р., Україна)**

КИЇВ – 2022

УДК 796.01+378:159.9

ББК 74.00я88

**Друкується згідно з рішенням Вченої ради Національного університету
фізичного виховання і спорту України
наказ №204 - заг. від 26.08.2022р.**

Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності: Матеріали V Всеукраїнської наукової електронної конференції з міжнародною участю (м. Київ, 28 жовтня 2022 р.) / Відповід. ред.: Т. М. Булгакова. – Київ, 2022. – 129с.

Збірник містить тези учасників V Всеукраїнської наукової електронної конференції з міжнародною участю «Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності» (28 жовтня 2022 р.). Матеріали розкривають результати досліджень студентів-початківців та науковців у сфері психології, педагогіки, фізичного виховання і спорту. В тезах висвітлюються такі напрями: актуальні напрями психологічного забезпечення та супроводу в фізичному вихованні і спорті, педагогічні аспекти підготовки та розвитку суб'єктів спортивної діяльності, рухова активність та психолого-педагогічні аспекти формування здорового способу життя.

Матеріали збірника призначено для студентів (бакалаврів та магістрів), молодих вчених, науковців і практиків, які цікавляться проблематикою психолого-педагогічного супроводу суб'єктів спортивної діяльності.

Редакційна колегія:

Петровська Т. В., к. пед. наук, професор, завідувач кафедри психології і педагогіки
Воронова В. І., к. пед. наук, професор кафедри психології і педагогіки
Гринь О. Р., к. пед. наук, професор кафедри психології і педагогіки
Фольварочний І. В., доктор пед. наук, доцент кафедри психології і педагогіки
Жукова Г.В., к.пед.наук, старший викладач кафедри психології і педагогіки
Булгакова Т. М., к.пед.наук, старший викладач кафедри психології і педагогіки

Матеріали конференції пройшли перевірку з використанням сервісу пошуку плагіату Unischeck.

Матеріали надруковані в авторській редакції. За зміст матеріалів і достовірність наведених даних несуть відповідальність автори публікації та їх наукові керівники.

Моргосліп Дмитро	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ОСОБИСТІСНИХ РЕСУРСІВ ТАНЦЮВАЛЬНИХ ПАР ЗІ ЗМАГАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ.....	32
Мосьян Марина	
ПСИХІЧНА НАДІЙНІСТЬ ЯК ФАКТОР СПОРТИВНОГО ДОСЯГНЕННЯ.....	34
Онкієнко Марія	
ФОРМУВАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ ЯК ФАКТОРУ, ЩО ВИЗНАЧАЄ ГОТОВНІСТЬ СПОРТСМЕНІВ ДО ЗМАГАНЬ.....	35
Перепелиця Анна	
ОСОБИСТІСНА ГОТОВНІСТЬ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА ДО КОНСУЛЬТУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	37
Петровська Тетяна, Федорчук Світлана, Арнаутова Лілія, Ганага Ольга	
СТРЕСОВІ СИТУАЦІЇ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СПРИЙНЯТТІ КВАЛІФІКОВАНИХ ГАНДБОЛІСТОК.....	38
Петровська Тетяна	
ДОСЛІДЖЕННЯ САМООЦІНКИ ЯК ПСИХОЛОГІЧНОГО РЕСУРСУ ЕЛІТНИХ СПОРТСМЕНІВ.....	40
Пимоненко Марія	
УПРАВЛІННЯ СИТУАТИВНОЮ ТРИВОЖНІСТЮ СПОРТСМЕНІВ 11-14 РОКІВ, ЯКІ СПЕЦІАЛІЗУЮТЬСЯ У СТИБКАХ НА БАТУТІ У ПРОЦЕСІ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	42
Прокопенко Анастасія, Копил Олександр, Назаренко Людмила	
ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ТЕНІСІСТІВ 14-16 РОКІВ.....	44
Рибалка Валентин	
ПСИХОЛОГІЧНИЙ СУПРОВІД СТАНОВЛЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНОЇ ШКОЛИ: ВИЗНАЧЕННЯ, ПРИНЦИПИ, ВИДИ	46
Смоляр Ірина, Шостак Ольга	
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК АГРЕСІЇ ТА МОТИВАЦІЇ ДО УСПІХУ У СПОРТСМЕНІВ- ДІЗЮДОЇСТІВ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ.....	48
Петруньок Дарина	
ВПЕВНЕНІСТЬ СПОРТСМЕНІВ-СКЕЙТБОРДИСТІВ ЯК СКЛАДОВА УСПІШНОЇ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	50
Федорчук Світлана, Петровська Тетяна, Когут Ірина, Арнаутова Лілія	
МОТИВАЦІЯ ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ ТА УНИКНЕННЯ НЕВДАЧ У КВАЛІФІКОВАНИХ ГАНДБОЛІСТОК.....	51
Фольварочний Ігор, Лу Шань	
ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВІДУ КИТАЙСЬКИХ ПЛАВЦІВ.....	53
Фотієва Вікторія, Ковальчук Вікторія	
САМООЦІНКА ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА БЛАГОПОЛУЧЧЯ (НА ПРИКЛАДІ СТУДЕНТІВ НУФВСУ).....	54
Штифурак Володимир, Сікорська Лілія	
МОЖЛИВОСТІ ІДЕОМОТОРНОГО ТРЕНУВАННЯ У ПРОЦЕСІ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	56
Шутова Світлана, Константиновська Наталія, Ткаченко Марина, Сюй Лі	
ПСИХОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У БАСКЕТБОЛІ 3Х3.....	58

8. Yu Hongyan, Li Jingyong, Zhang Chunhe, Zhou Yu. Нова ідея фізичної підготовленості для спортсменів-базова тренування стабільності. Journal of Tianjin Institute of Physical Education; 2008:44-50.

**Науковий керівник:
канд.наук з фіз.вих.і спорту,
доцент Шевчук О.М.**

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДГОТОВКИ ТЕНІСІСТІВ 14-16 РОКІВ

**Прокопенко Анастасія, Копил Олександр, Назаренко Людмила
Національний університет фізичного виховання і спорту України, м. Київ**

Актуальність дослідження. На сучасному етапі розвитку спорту психологічна підготовка має вагомий вплив на становлення успішної особистості тенісистів та підвищення фізичної, технічної й тактичної майстерності [2].

У психологічній підготовці тенісистів 14-16 років важливого значення набуває формування в них слушного відношення до великих навантажень та спортивного режиму. Задля вироблення стійкості до стресових ситуацій в процесі тренувань можуть використовуватися комплекси організаційних і методичних заходів, які включають змагальний метод та забезпечення високої конкуренції на тренуваннях [6].

Питання психологічної підготовки тенісистів на різних етапах спортивного вдосконалення багато років існує в спорті [2, 4, 5]. Однак в публікаціях міститься мало інформації, яка присвячена проблемі психологічного забезпечення підготовки тенісистів на етапі спеціалізованої базової підготовки, тому дане питання залишається актуальним.

Результати дослідження. Процес психологічної підготовки в спорті характеризують як один із видів формування особистості, що зміцнює взаємозв'язки її властивостей, мотивів, знань, навичок і вмінь, осмислення її соціальної значущості для майбутньої діяльності [4].

Теоретичний аналіз та узагальнення даних сучасної науково-методичної літератури дозволив визначити психологічні засади навчання вихованців груп спеціалізованої підготовки, які спеціалізуються в тенісі. Так, у спортивній підготовці важливо враховувати психологічні особливості організму, що дозволить тренерам-викладачам більш ретельно та ефективно проводити навчально-тренувальну роботу [6].

Згідно досліджень Н. Височіної до основних завдань психологічного забезпечення на даному етапі багаторічної підготовки належать:

1. Навчання спортсмена поставити змагальну мету й алгоритм її реалізації.
2. Навчання спортсмена проводити самоаналіз виступів на змаганнях та роботу над помилками.
3. Розвиток навичок самоконтролю та управління емоційними станами, особливо передстартовими.
4. Розвиток психічної адаптації як фактора стресостійкості і витривалості нервової системи.
5. Зміцнення мотивації до занять спортом [1].

На думку Н. А. Олійник, С. М. Войтенко на даному етапі підготовки набуває важливого значення формування умінь психічної саморегуляції з використанням засобів базової і індивідуально-спеціалізованої частин її навчання. Формування навичок психорегуляції сприятиме використанню тенісистом прийомів досягнення оптимального психічного стану та реалізації накопиченого потенціалу на змаганнях, а також відновленню психічної працездатності та підвищенню стійкості до впливу стрес-факторів [3].

На думку фахівців [3] тренер-викладач, при розробці індивідуальних варіантів навчання, повинен враховувати специфіку змагальної діяльності виду спорту, особливості поведінки та психічного стану вихованця на змаганнях. Науковці пропонують такі варіанти навчання:

- Мобілізуючий – установка на максимальну мобілізацію.
- Заспокійливий – установка на спокійний стан перед стартом під час діяльності та після змагання.
- Технічний – установка на технічну сторону виконуваних дій.
- Концентруючий – з установкою на зосередженість і зібраність спортсмена на виконуваних діях.
- Антиагресивний – з установкою на зняття агресії і попередження агресивної поведінки по відношенню до супротивника.
- Соціально-незалежний – з установкою на самостійність і незалежність від оточуючих.
- Реалістичний – з установкою на адекватну оцінку своїх здібностей і постановку реально досяжних цілей в спорті.
- Відновлювально-мотиваційний – з установкою на оптимізацію після змагального стану спортсмена [3].

Таким чином, спортсмени оволодівають методикою формування стану бойової готовності до змагань, удосконалюють методики саморегуляції психічних станів і разом з тренером розробляють індивідуальний комплекс налагоджувальних і мобілізаційних заходів (передзмагальні та змагальні ритуали) [6].

Висновки. Результати теоретичного аналізу свідчать про те, що в процесі психологічного забезпечення підготовки тенісистів 14-16 років важливу роль відіграє врахування психологічних особливостей організму. Практична реалізація психологічної підготовки тенісиста здійснюється шляхом застосування змагального методу, формування умінь психічної саморегуляції та забезпечення в процесі тренувань атмосфери високої конкуренції.

1. Височіна НЛ. Психологічне забезпечення у системі підготовки спортсменів в олімпійському спорті: монографія. Київ: Центр учбової літератури; 2017. 384 с.
2. Кіченюк НВ. Характеристика психологічних особливостей тенісистів 16-18 років. Український журнал медицини, біології та спорту. 2021;4(32):226-30.
3. Олійник НА, Войтенко СМ. Психологічні особливості спортивної діяльності: монографія. Вінниця: ВНАУ; 2020. 240 с.
4. Онущак О, Каратник І. Психологічна підготовка тенісистів. День студентської науки: зб. матеріалів щоріч. студент. наук. конф; 2018; Львів. Львів; 2018. с. 97-9.
5. Прокопенко А, Скрипка С, Константиновська Н. Психологічна підготовка тенісистів на етапі початкової підготовки. В: Булгакова ТМ, редактор. Матеріали IV Всеукр. наук. електр. конф. Актуальні проблеми психолого-педагогічного супроводу та розвитку суб'єктів спортивної діяльності [Інтернет]; 2021 Жовт 29; Київ. Київ: НУФВСУ; 2021. [цитовано 2018 Бер 13]. с.53-4. Доступно: https://uni-sport.edu.ua/sites/default/files/konferenciya/zbirnyk_iv_vseukrayinskoyi_naukovoyi_elektronnoyi_konferenciyi_-_2021r.pdf.
6. Теніс: навчальна програма для дитячо-юнацьких спортивних шкіл, спеціалізованих дитячо-юнацьких шкіл олімпійського резерву, шкіл вищої спортивної майстерності та спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю. Республіканський наук.-метод. кабінет Держ. служби молоді та спорту України; 2012. 159 с.